

Er det en kausal effekt av ADHD-diagnose på risiko for uføretrygd for barn og unge i gråsonen for en ADHD-diagnose?

Arnstein Mykletun^{1,2}, Tore Hofstad¹, Olav Nytingnes¹, Simen Markussen³, Felix Elwert¹, Ingvar Bjelland¹

¹ Senter for populasjonshelse, Helse Bergen

² Institutt for samfunnsmedisin, UiT

³ Frischsenteret, Oslo

Bakgrunn

Det er betydelig variasjon i raten av ADHD-diagnoser mellom omtrent 70 barne- og ungdomspsykiatriske enheter i Norge. Diagnoseraten varierer med omtrent 10-gangeren mellom de mest liberale og de mest restriktive. Dette skyldes ikke at det er geografisk variasjon i ADHD-symptomer i Norge, heller ikke at sosial ulikhet. Vi ønsker å teste effekten av selve ADHD-diagnosen med alt den innebærer både av behandling og endrede sosiale forventninger på sannsynlighet for uføretrygdinnvilgelse.

Metode

Registerdata fra NPR, NAV, legemiddelregisteret og SSB. Utvalget består av alle barn og unge alder 5-17 som i 2009-11 ble henvist til BUP. Vi bruker instrumentvariabelanalyse til å analysere effekter av ADHD-diagnosen. Oppfølging i registerdata i løpet av 10 år.

Resultat

Forutsetningene for IV-metode er godtgjort og grundig undersøkt. ADHD-diagnosen gir økt sannsynlighet for uføretrygd for barn på marginen (i gråsonen) for slik diagnose.

Diskusjon

Resultatet er overraskende og indikerer at diagnosen kanskje gjør mer skade enn gagn når det kommer til utfallsmålet uføretrygd. Mekanismene kan vi ikke si mye om. ADHD-diagnosen både tilgang til farmakologisk behandling, psykososiale tiltak, og noe tilrettelegging, som man kan forestille seg beskytter mot uføretrygd. Samtidig medfører trolig ADHD-diagnosen også endrede forventninger, som kan virke medikaliserende.